

Gemeenteraad : Bergen
Raadsvergadering : 14 december 2023
Zaaknummer :
Voorstelnummer :
Commissie : Algemene raadscommissie
Commissiebehandeling : 7 december 2023
Soort agendering : Ter besluitvorming
Agendapunt :
Team : Administratie
Opsteller(s) : Tine Bardoel
Telefoonnummer : 088 909 7381
Bijlagen: : Legesverordening
Tarieventabel behorend bij Legesverordening

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel

Onderwerp: Verordening op de heffing en de invordering van leges Bergen 2024

Voorgesteld besluit

De verordening op de heffing en de invordering van leges Bergen 2024 (Legesverordening Bergen 2024) vast te stellen

Geheimhouding Nee Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Jaarlijks worden de tarieven van de belastingen en leges aangepast. Dit gebeurt door vaststelling van de nieuwe belasting- en legesverordeningen of wijzigingen in bestaande verordeningen door de raad. In dit voorstel ligt de nieuwe legesverordening voor; in de bijbehorende tabel staan de nieuwe legestarieven voor 2024.

De reden voor afzonderlijke behandeling van de legesverordening is de aanstaande invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Kader voor de legesverordening zijn artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, 216 en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet en de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet en artikel 13.1a van de Omgevingswet.

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Met de introductie van de Omgevingswet (Ow) zal ook de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) van kracht worden. Beide wetten hebben ingrijpende gevolgen voor de legesverordening: sommige leges mogen niet meer worden geheven en er mogen nieuwe tarieven worden gehanteerd. De belangrijkste wijzigingen die effect hebben op de legesverordening worden hieronder toegelicht.

Vooroverleg bouwen

In het kader van informatievoorziening is het eerste contact voor allerhande vragen over vergunningsvrij bouwen en regels uit het omgevingsplan gratis.

Intaketafel

Bergen heeft de intaketafel ingericht om de haalbaarheid van plannen die niet passen in het omgevingsplan en/of beleid laagdrempelig te maken zodat inwoners en bedrijven voor een relatief laag bedrag een eerste uitspraak kunnen krijgen of hun plannen enige kans van slagen hebben. Het beoordelen van de haalbaarheid aan de daaropvolgende omgevingstafel of integraal werkoverleg wordt vervolgens gedaan tegen een hoger tarief.

Bouwactiviteiten

Voor de bouwactiviteiten worden door de Wkb vergaande wijzigingen doorgevoerd met intreding van de Omgevingswet. De bouwtechnische en ruimtelijke beoordeling wordt door de invoering van de Omgevingswet uit elkaar gehaald en gesplitst in twee los van elkaar staande activiteiten voor de aanvrager. De (technische) bouwactiviteit en de Omgevingsplanactiviteit, ook wel "de knip" genoemd. De technische toets regelt de aanvrager in de markt (kwaliteitsborger), deze werkzaamheden worden niet meer uitgevoerd door de gemeente.

Milieubelastende activiteiten

Gemeenten mogen door de stelselwijziging leges heffen voor milieubelastende activiteiten. Een milieubelastende activiteit is een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, bijvoorbeeld, gebruiken van een grote stookinstallatie, het exploiteren van een windmolen, opslaan en verwerken van bedrijfsaval, etc. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna OD NHN) verzorgt de vergunningverlening, toezicht en handhaving alsmede advisering voor milieu(aspecten). De OD NHN doet dit voor zowel de basis- als de niet basistaken. Basistaken zijn taken die verplicht ondergebracht moeten worden bij een omgevingsdienst (bijvoorbeeld vergunningverlening of toezicht bij complexe bedrijven).

Jaarlijks worden middels een uitvoeringsprogramma afspraken gemaakt met de OD NHN over de werkzaamheden die zij verwachten voor de gemeente te gaan doen. Hier zitten ook werkzaamheden tussen waar leges voor kunnen worden geheven. Ambtelijk worden al voorbereidingen getroffen om ook deze activiteiten mee te nemen in de verordening die in 2024 aan u ter vaststelling wordt voorgelegd.

Vervallen

De stelselwijziging betekent dat er vergunningplichten vervallen of bij komen. Een voorbeeld van het vervallen van een vergunningplicht is brandveilig gebruik. Voor het gebruik van bepaalde gebouwen is onder de huidige wetgeving een omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik nodig. Onder de Omgevingswet komt de gebruiksvergunning te vervallen (dit wordt vervangen door een melding) en deze is dus niet langer opgenomen in de nieuwe legesverordening. Een vergunningplicht die er bij komt is er één voor de veehouderijen. Hierover bent u bij de vaststelling van de jaarstukken en de ontwerpbegroting van de OD NHN geïnformeerd.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Het voorstel aan de gemeenteraad is om akkoord te gaan met de nieuwe opgestelde legesverordening en de daarbij horende tarieventabel.

De wijzigingen in de verordening zijn gebaseerd op een nieuwe modelverordening leges die VNG beschikbaar heeft gesteld. Deze modelverordening is afgestemd met landelijke werkgroepen, waaronder een werkgroep van omgevingsdiensten voor de milieuleges. Bergen maakt, net als het overgrote deel van de andere gemeenten, gebruik van zowel deze verordening als van de applicatie kostendekkendheid.nl.

De voorliggende verordening hanteert beleidsneutraliteit als uitgangspunt. Door de nieuwe modelverordening te hanteren worden alle belangrijke juridische verwijzingen nu en in de toekomst landelijk rechtstreeks door de VNG verwerkt. Ook zorgt het gebruik ervan voor consistentie in de uitvoering en leidt het tot transparantie en efficiëntie.

In de tarieventabel is gekozen voor een andere structuur dan voorheen. Waar de hoofdstukken 1 en 3 van de tarieventabel inhoudelijk overeenstemmen met de bestaande titels 1 en 3, is Hoofdstuk 2 over de leges in het kader van de Omgevingswet op een andere wijze vormgegeven.

Tarieven leges 2024

Met betrekking tot de aanpassing van de legestarieven wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën. Hierbij worden per categorie de volgende uitgangspunten met betrekking tot de tariefwijzigingen voorgesteld:

1. Leges waarvoor een gemaximeerd rijkstarief geldt.
Leges waarvoor gemaximeerde rijkstarieven gelden. Deze tarieven kennen een maximum, gemeenten mogen een lager bedrag in rekening brengen echter in geen geval hoger. De gemeente Bergen hanteert de maximum rijkstarieven, voorgesteld wordt om dit in 2024 te continueren.
2. Leges naar aanleiding van de introductie van de Omgevingswet.
Voor alle nieuwe producten stelt ons college voor om tarieven te hanteren die de werkelijke kosten zo goed als mogelijk benaderen.
3. Overige leges waarvoor geen inhoudelijke wijzigingen zijn doorgevoerd.
Voorgesteld wordt om deze leges ten opzichte van 2023 conform de in de kadernota opgenomen financiële uitgangspunten te indexeren met 2%.

De totale kostendekkendheid komt bij deze tariefstelling uit op 87%.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Ons college heeft ervoor gekozen om voor de nieuwe producten naar aanleiding van de introductie van de Omgevingswet tarieven te hanteren die de werkelijke kosten zo veel mogelijk benaderen. Wij hebben overwogen om dit ook voor de producten in andere titels te doen, en zo de kostendekkendheid te verhogen. Dit zou leiden tot een forse, op dit moment onwenselijke verhoging van tarieven. Wij hebben er daarom voor gekozen om bij deze producten alleen een indexatie toe te passen. Bij de Kadernota kan dit worden heroverwogen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De verordening en tarievenstructuur van de BUCH gemeenten zijn zoveel als mogelijk geharmoniseerd, op basis van de VNG model verordening.

RISICO'S

Tijdige vaststelling van de verordening is nodig om leges te kunnen heffen

Slechts op basis van de legesverordening waartoe de raad heeft besloten en na publicatie daarvan vóór 1 januari, kan de gemeente voor 2024 leges heffen.

Onzekerheden als gevolg van de invoering van de Omgevingswet

Het vervangen van de huidige legesverordening door een nieuwe legesverordening gaat vanzelfsprekend gepaard met een aantal onzekerheden. Met het verkregen inzicht, als gevolg van de analyse naar de kosten en baten van de omgevingsvergunningen uit Titel 2 van de huidige legestarieventabel, is echter zo goed en volledig als mogelijk in beeld gebracht waar de gemeente straks in de nieuwe situatie rekening mee kan houden. Feit blijft echter dat deze nieuwe legesverordening de eerste legesverordening is na invoering van de ingrijpende stelselwijzigingen.

Vermindering risico's door de aanschaf van kostendekkendheid.nl

De BUCH werkorganisatie heeft de landelijke applicatie kostendekkendheid.nl aangeschaft, die gebaseerd is op het VNG-model. Voordat deze applicatie werd ingevoerd, was het jaarlijks berekenen van de kostendekkendheid voor de vier gemeenten arbeidsintensief en complex. Door de standaardtabel te gebruiken en de applicatie te implementeren, vereenvoudigen de BUCH-gemeenten het proces rondom de legesheffing. Dit resulteert in minder financiële en juridische risico's voor de gemeenten.

FINANCIËN

De verwachting is dat met de voorgestelde tarieven de begrote opbrengsten worden gehaald. Hierbij blijft het, net als andere jaren onzeker omdat de opbrengst afhankelijk is van de vraag naar de dienstverlening en vergunningen. Een bijkomende onzekerheid is hoe de vraag naar dienstverlening zich aankomend jaar ontwikkelt met de komst van de nieuwe Omgevingswet.

Nog belangrijker dan anders is om na invoering van deze nieuwe legesverordening zo volledig als mogelijk te monitoren op de nieuwe werkelijkheid, met name ten aanzien van de vergunningplichten (en de hierbij behorende kosten en inkomsten) die anders dan voorheen of zelfs helemaal nieuw zijn. Alleen dan kan grip worden gehouden op de kostendekkendheid en kan worden herzien wat in dit vroege stadium mogelijkerwijs anders is ingeschat dan uiteindelijk de realiteit blijkt te zijn.

COMMUNICATIE, PARTICIPATIE EN SAMENSPEL

De verordening wordt, naast de publicatie in het elektronisch gemeenteblad van Bergen, tevens geplaatst op de website van de gemeentelijke belastingen Bergen <https://bergen-nh.cocensus.nl/> Deze website is in beheer bij Cocensus.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

PARTICIPATIE

n.v.t.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

De verordening wordt na vaststelling door de raad bekend gemaakt in het elektronisch gemeenteblad van Bergen op www.officielebekendmakingen.nl en beschikbaar gesteld op www.overheid.nl De verordening moet vóór 1 januari 2024 bekend gemaakt zijn, zodat de heffing op 1 januari 2024 kan ingaan.

BIJLAGEN

- Legesverordening 2024 Bergen
- Tarieventabel behorend bij Legesverordening

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester